

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นดนตรีจีนของชุมชนบางหลวง เทศบาลตำบลบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม คณะผู้วิจัยมีการดำเนินทางวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ

1.1 กลุ่มผู้ส่งสาร หมายถึง เจ้าของบ้านที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการสื่อสารภูมิปัญญาดนตรีจีนบางหลวงประกอบด้วย ผู้นำท้องถิ่น ได้แก่ ทั้งที่เป็นผู้นำตามธรรมชาติและผู้นำที่เป็นทางการที่มีบทบาทในการพัฒนาดนตรีจีนของชุมชนบางหลวง ปราชญ์ชาวบ้านด้านดนตรีจีนบางหลวง กลุ่มนักดนตรีจีนวงรวมมิตรบางหลวง และประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลบางหลวง

1.2 กลุ่มผู้รับสาร หมายถึง นักท่องเที่ยวที่มาเยือน ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากงานวิจัยหรือได้รับประโยชน์จากงานวิจัย

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

2.1 กลุ่มผู้ส่งสาร โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ซึ่งกำหนดคุณสมบัติไว้ดังนี้

2.1.1 เป็นปราชญ์ชาวบ้านด้านดนตรีจีน ได้แก่ เหล่าซือเฉ่าบู๊ แซ่ลิ้ม (คุณพิบูลย์ เลิศมโนรัตน์) ครูดนตรีจีน

2.1.2 เป็นผู้นำชุมชนที่มีบทบาทหลักในการสื่อสารเชิงวัฒนธรรมภูมิปัญญาดนตรีจีนของชุมชนบางหลวง ได้แก่

- ผู้ใหญ่บ้าน และคณะกรรมการตลาด จำนวน 3 คน
- นายกเทศมนตรีฯ ผู้อำนวยการกองการศึกษา และนักวิชาการประชาสัมพันธ์ประจำเทศบาลตำบลบางหลวง จำนวน 3 คน
- อาจารย์ชาลี ศรีพุทธาธรรม ประธานชมรมฟื้นฟูวัฒนธรรมบางหลวง และที่ปรึกษาโครงการวิจัย

2.1.3 นักดนตรีจีน วงรวมมิตรบางหลวง ได้แก่

- นายวิรุฬ เหลียววงศ์ภูธร หัวหน้าวงดนตรี
- สมาชิกดนตรีจีนรุ่นที่ 2 จำนวน 1 คน
- สมาชิกดนตรีจีนรุ่นที่ 3 จำนวน 5 คน
- สมาชิกดนตรีจีนรุ่นที่ 5 จำนวน 14 คน

2.1.4 กลุ่มเยาวชนที่เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่น รุ่นที่ 1 จำนวน 30 คน และรุ่นที่ 2 จำนวน 20 คน ได้จากการเปิดรับสมัคร

2.2 กลุ่มผู้รับสาร โดยการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญจากนักท่องเที่ยว จำนวน 90 คน แบ่งเป็น นักท่องเที่ยวที่ตอบคำถามเรื่องทักษะในการปฏิบัติงานของมัคคุเทศก์ จำนวน 60 คน และ นักท่องเที่ยวที่ตอบคำถามเรื่องความพึงพอใจในรูปแบบเรขศิลป์เพื่อการสื่อสารเชิงวัฒนธรรมสำหรับ ดนตรีจีนรวมมิตรบางหลวง จำนวน 30 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างเพื่อรวบรวมข้อมูลเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของกลุ่มดนตรีจีนรวมมิตรบางหลวง เพื่อกำหนดเอกลักษณ์และภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์สำหรับการออกแบบเรขศิลป์และเนื้อหาสำหรับมัคคุเทศก์เพื่อการสื่อสารเชิงวัฒนธรรมดนตรีจีนรวมมิตรบางหลวง ดังนี้

1.1 แนวคำถามประกอบการสัมภาษณ์รายบุคคล ได้แก่ ผู้นำชุมชน ทั้งที่เป็นผู้นำตามธรรมชาติและผู้นำที่เป็นทางการ เกี่ยวกับข้อมูลภูมิปัญญาดนตรีจีนบางหลวง ความคิดความเชื่อที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน

1.2 แนวคำถามประกอบการสัมภาษณ์รายกลุ่ม แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ๆ ดังนี้

1.2.1 กลุ่มผู้นำที่มีบทบาทหลักในการสื่อสารเชิงวัฒนธรรมภูมิปัญญาดนตรีจีนของชุมชนบางหลวง ปราชญ์ชาวบ้านด้านดนตรีจีน และประชาชนในชุมชน

1.2.2 นักดนตรีจีน วงรวมมิตรบางหลวง

1.2.3 นักท่องเที่ยว เกี่ยวกับความคิดเห็น และข้อมูลที่เป็นแนวทางการพัฒนารูปแบบการสื่อสารเชิงวัฒนธรรมที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของนักท่องเที่ยว

2. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินความคิดเห็นและความพึงพอใจ รายละเอียดดัง ภาคผนวก ข

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามในการประเมินความพึงพอใจ โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

2.1 แบบสอบถามความคิดเห็นกับกลุ่มนักดนตรีจีน และกลุ่มนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับเอกลักษณ์และภาพลักษณ์ของวงดนตรีจีนรวมมิตรบางหลวง รวมทั้งรูปแบบสื่อเรขศิลป์เพื่อการสื่อสารเชิงวัฒนธรรมดนตรีจีนรวมมิตรบางหลวง ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบปลายปิดและปลายเปิด

2.2 แบบสอบถามประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่น

3. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินหลักสูตรฝึกอบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่น รายละเอียดดัง ภาคผนวก ค

3.1 แบบประเมินทักษะการปฏิบัติงาน โดยใช้รูปแบบการประเมินของ Rubrics

3.2 แบบทดสอบความรู้ก่อน หลังการฝึกอบรม

3.3 แบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่นดนตรีจีนบางหลวง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. เก็บข้อมูลเอกสาร ได้แก่ การออกแบบเรขศิลป์ การสื่อสารเชิงวัฒนธรรม ประวัติชุมชนบริบทดนตรีจีนบางหลวง

2. เก็บข้อมูลภาคสนาม ได้แก่

2.1 บริบทชุมชนในประเด็นประวัติความเป็นมา ภูมิปัญญา เอกลักษณ์ดนตรีจีนบางหลวง โดยการสัมภาษณ์ สอบถาม และสังเกตการณ์

2.2 ความคิดเห็นและความพึงพอใจในรูปแบบเรขศิลป์เพื่อการสื่อสารเชิงวัฒนธรรมจากนักดนตรีจีนและนักท่องเที่ยว

2.3 ความคิดเห็นและความพึงพอใจจากการทดลองใช้คู่มือการฝึกอบรมกับมัคคุเทศก์เพื่อการสื่อสารเชิงวัฒนธรรมดนตรีจีนบางหลวง

2.4 ความคิดเห็นและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีมัคคุเทศก์ท้องถิ่น

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1) วิเคราะห์ความเหมาะสมและความพึงพอใจของหลักสูตรมัธยมศึกษาท้องถิ่น การวิเคราะห์ความคิดเห็นและความเหมาะสมเกี่ยวกับเอกลักษณ์ ภาพลักษณ์ และรูปแบบเรขศิลป์ของดนตรีจ๊ินรวมมิตรบางหลวง โดยการหาค่าเฉลี่ย (Arithmetic mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำค่าเฉลี่ยมาแปลความหมายโดยเทียบเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2535, หน้า 99-100)

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2) วิเคราะห์ผลโดยการหาค่าร้อยละ ดังนี้

คะแนนร้อยละ 80 - 100 หมายถึง อยู่ในระดับดีมาก

คะแนนร้อยละ 70 - 79 หมายถึง อยู่ในระดับที่ดี

คะแนนร้อยละ 60 - 69 หมายถึง อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 60 หมายถึง ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด